

10.07.2023

Henning Larsen Architects As
Erik.ditlefsen@henninglarsen.com

Kopi
Statsforvalteren i Nordland
Sortland kommune
Politiske partier Sortland

Høringsuttalelse - planprogram for Ånstad Havn – Sortland kommun

Viser til utlyst oppstart av områderegulering – og utsatt frist til 10.7-2023 i hht til beboermøte Selnes bygdehus 20.6-2023

Sortland kommune har vedtatt oppstart av områderegulering av et område nord for Sortland sentrum. Avsatt område er ca. 600 m2 og ligger delvis i sjø og delvis langs strandsonen. Området ligger inntil fylkesvei 820 og vil også innebære infrastruktur og adkomst til nytt næringsområde.

I kommuneplanen er deler av området avsatt til havneområde (H31) og ligger inntil H32 som også er avsatt til havneområde. De avsatte områdene dekker bare en del av området som lagt frem i planen, slik at store deler av planområdet er avsatt til «bruk av og vern av sjø og vassdrag».

En større del av planområdet ligger i Sortlandsundet mens vest og sør for det foreslåtte planområdet ligger et sammenhengende landbruksområde med spredt boligbygging. Parallelt med denne reguleringen pågår det diskusjoner om andre lokaliteter for ny havn.

Tiltakshaver er Sortland Havn, og planlegger er Henning Larsen Architects AS v/Erik Ditlefsen.

Området sett fra sør. Bilde: Kaja Langvik-Hansen

Sakspapirer finnes her: <https://sortland-havn.no/utvikling/>

10.07.2023

Manglende tema i planprogrammet

Det mangler en overordnet orientering og vekting av ulemper og fordeler av de andre områdene som er behandlet. Vi henviser til de andre prosessene som pågår både i media og i kommunale prosesser.

Hva slags aktiviteter skal ligge hvor, både i eksisterende havneavsnitt og planlagt ny havn - en reell gjennomgang av behov og arealer. Mulighet for arealnøytralitet må være vurdert.

Klimaregnskap for prosjektet mangler også.

Naturvernforbundet mener man dermed ikke kan ta stilling til om Nedre Ånstad eller andre områder er bedre for naturverdiene. Våre innspill gjelder i denne omgangen Nedre Ånstad og viktig informasjon om kommunenes muligheter og ansvar for å ta vare på naturen.

Innspill til selve planen

Området som foreslås er vesentlig større enn det som er avsatt i KPA. Vi mener derfor at det må søkes om dispensasjon fra gjeldende plan før områderegulering kan igangsettes.

Planen setter av et stort område til utfylling i sjø uten at det er beskrevet eller vurdert konkrete behov for infrastruktur og hva slags aktiviteter som faktisk skal være på området. Vi frykter at det avsettes et stort område for industri som ikke vil bli benyttet. Det kan gjøre at viktige naturområder omgjøres fra LNR-F og fra «Bruk av sjø og vassdrag» til næring uten at det vil finnes et reelt behov i fremtiden.

Naturavtalen fra Montreal som Norge har forpliktet seg til, setter et mål om vern av 30% natur både til lands og til vann. Ut fra dette må prinsippet om arealnøytralitet eller aller helst arealpositivet tas med i planarbeidet.

Arealnøytralitet beskrives slik: «En arealendring kan være å anlegge industritomt på en våtmark, å plante industriskog der det tidligere har vært gammelskog, eller å la slåtteeeng gro igjen. Det kan også være å bygge hytter i solvendte fjellsider, etablere veier til vindindustri gjennom kystlynghei eller å legge vassdrag i rør. Eksempelene er mange og ikke uttømmende.

For å stanse tapet av biologisk mangfold, må vi få kontroll med dette forbruket av natur. Dersom noe skal bygges, må man først forsøke å plassere det på arealer som allerede er ødelagt som levested, og som ikke egner seg for restaurering. Man må fortette og gjenbruke, fremfor å forbruke stadig nye naturområder.»

Mer konkret innebærer arealnøytralitet

- rekkefølgebestemmelse i planlegging som følger hierarkiet – først unngå å ødelegge, deretter avbøte, restaurere, kompensere

10.07.2023

- økt gjenbruk og fortetting av arealer som allerede er utsatt for menneskelige inngrep
- arealregnskap i alle kommuner»

Man kan lese mer om arealnøytralitet på hjemmesiden til Sabima.

I lag med en rekke andre organisasjoner har Naturvernforbundet lagt frem en rapport som beskriver hvordan vi kan slutte med nedbygging og forbruk av naturen. Det er kommunene gjennom plan- og bygningsloven som bestemmer bruk av arealene i Norge og dermed er de også her nøkkelen til en ny arealpolitikk.

<https://www.sabima.no/et-arealnoytralt-norge/>

<https://naturvernforbundet.no/naturvern/en-redningspakke-for-naturen/>

Natur og naturmangfold

Mye av strandsonen i Sortlandsundet er allerede bygd ut. Sammenhengen mellom et større jordbruksområde og strandsonen gjør området spesielt verdifullt. Viktige naturtyper i sundet blir også berørt. Viktige naturverdier blant annet rikt fugleliv beskrives i forslaget til planprogram og dokumenteres av lokalbefolkningen.

Antallet fugler har blitt drastisk redusert i Europa de siste tiårne. Å ta vare på områder hvor både hekkende fugl og trekkende fugler kan holde til er derfor svært viktig. BirdLife trekker frem jordbruksområder som svært viktig for å ta vare på mange viktige arter. Det er mye hekkende storspove (sterkt truet) og tjeld (nær truet) i Ånstadområdet. Området brukes også av en rekke arter trekkfugler. Det er store bestander av gås og ender i fjæra i Ånstadsjøen hver vår.

Vannforekomsten indre Sortlandsund er beskrevet som moderat påvirket. Økt forurensing fra båttrafikk og næringsvirksomhet vil kunne gi ytterligere utslipp og påvirke vannmiljøet.

Sortlandsundet er registrert som oppvekstområde for flere fiskearter, der kveite, gråsteinbit og breiflabb er trekkes frem. Nord for planområdet og øverst i Sortlandsundet er gyteområder for torsk registrert.

Naturvernforbundet mener kartlegging av naturverdier skal gjøres av instanser som ikke er betalt av tiltakshaver. Det er blitt avdekket i flere undersøkelser at kartlegginger betalt av tiltakshaver er mangelfulle og at kartlegging gjort av uavhengige utredere oppdager og beskriver et større naturmangfold. Dette er noe kommunen kan vedta i planprogrammet.

Vi mener også at bærekraftsmål som tar vare på livet på land og til havs må legges mer vekt på. Om noen er nysgjerrige på hvordan kommunene tar hensyn til naturen kan vi anbefale å ta en titt på <http://naturkampen.sabima.no/>

10.07.2023

Oppsummert

Naturvernforbundet mener at det ikke er riktig med oppstart av områderegulering. En overordnet vurdering og bruk av eksisterende arealer og konkrete behov må gjøres ut fra prinsippet om arealnøytralitet.

Den største trusselen mot biologisk mangfold er at vi endrer arealene. Arealendringer som den største trusselen beskrives både i den norske rødlista over trua arter og rapporter fra det internasjonale Naturpanelet (IPBES)

Ved vurdering av påvirkning på natur og miljø må planen se på den totale påvirkningen også utover planområdet.

Kommunen bør be om uavhengig kartlegging av området.

For Naturvernforbundet i Nordland

Kaja Langvik-Hansen

Medlem Naturvernforbundet i Vesterålen/Beboer Ånstadstjøen/Blåheiveien 2

Jan Hatløy

Medlem Naturvernforbundet i Vesterålen

Frode Solbakken

Leder Naturvernforbundet i Nordland